

La batalla dels símbols, perduda

Alfonso Guerra, pel PSOE, i Fernando Abril Martorell, per la UCD, traçaren les línies clau de l'Estatut valencià. El pacte comportà que el PSPV acceptara la franja blava a la senyera; dir-hi *valencià* –i no *llengua valenciana* ni *catalana*–; la instauració de la denominació *Comunitat Valenciana* –per comptes de *Regne de València* i de *País Valencià*–; l'accés a l'autonomia per la via lenta –l'article 143 de la Constitució, i no el 151 de les nacionalitats històriques– i, també, la fixació de la diada el 9 d'Octubre i no el 25 d'Abril. Joan Lerma, que ja era secretari general, qualificà l'entesa d'"integradora i satisfactòria per a tothom". Abril Martorell parlà de "satisfacció plena i sense reserves". Noms destacats del PSPV, però, lamentaren les "renúncies".

Amic e amat?

Una de les crítiques més esteses a la federació socialista valenciana és la poca capacitat de plantar cara a les decisions més impopulars que emanen de la Moncloa i de la seu central del PSOE a Madrid. N'hi ha que es resignen del tot i diuen que els minsos resultats electorals del PSPV impedeixen de marcar una línia alternativa. Uns altres recorden que la submissió ve de lluny, del dia mateix que van fusionar-se PSPV i PSOE, i que això ha generat una imatge sucursalista que ja és hora d'esborrar. Per acció o per omissió, les actituds dels socialistes espanyols sovint han originat animadversió.

Reconversió industrial

L'executiu de Felipe González va encarar, només d'arribar al poder, la polèmica reconversió industrial. La siderúrgica de Sagunt (Camp de Morvedre) fou el primer dels escenaris on s'acarnissà aquesta reconversió. Al ministre d'Indústria i Energia, Carlos Solchaga, no li va tremolar el pols a l'hora d'escollir la víctima pionera. El president Lerma, al seu torn, no va estar-se de dir als treballadors que no hi havia res a fer. El comitè d'empresa avisà que "tan sols tancaran la fàbrica si hi intervé l'exèrcit", però ni aquesta amenaça ni totes les vagues no evitaren el desmantellament. "No volem un ninot de president!", deien a les manifestacions els operaris. El resultat fou la davallada del PSPV-PSOE en una de les grans zones obreres del país: del 63,3% a les estatals del 1982, al 39,4% del 1986.

Ni AVE ni autovia

González sempre s'ha enorgullit de la seua política d'infraestructures i del seu responsable –Josep Borrell–, però, pel que fa al País Valencià, l'autovia amb Madrid no s'acabà fins a l'arribada de José María Aznar a la Moncloa. El tram que afectava el parc natural de les Gorges del Cabriol (Castella – la Manxa) semblava un entrebanc insalvable. I això que el socialista José Bono presidia aquella autonomia. A més, l'alta velocitat amb la capital de l'estat i l'ample de via europeu a l'arc mediterrani no van passar de ser castells en l'aire. Per acabar-ho d'adobar, l'any 1992 el sentiment d'autoestima de molts valencians va acabar per terra. Aquella sensació de marginació troba ara un bàlsam amb la política de grans esdeveniments que patrocina el PP a la Generalitat.

El topall manxec

Els 34 quilòmetres que faltaven per a enllestir la A-3 van inaugurar-los, amb bombo i platerets, José María Aznar, Eduardo Zaplana –ja investit president gràcies a Unió Valenciana, que no s'estava de practicar el victimisme envers la resta de territoris de l'estat– i José Bono. Fet i fet, Bono mai no ha amagat la bona relació que el lliga amb Zaplana. El desencallament de la A-3 va anar seguit d'un acord bilateral segons el qual el País Valencià permet que la Manxa sobreexplote els aqüífers del riu Xúquer que hi ha a la seua demarcació. Anys a venir, i encara més ara que el transvasament Tajo-Segura és cada vegada més esquifit, aquella cessió –per la qual tant es felicità Bono– afecta directament els socialistes, ja que incrementa la manca d'aigua a les terres valencianes.

**Teledirecció
des de
Ferraz**

L'accés de Ciprià Ciscar a la secretaria d'organització del PSOE va obrir el període més tèrbol dels trenta anys d'història del PSPV. Com a número 2 del partit va immiscir-se, i de quina manera, en les disputes familiars de la seua federació. Quan el renovador Joan Romero aconseguí la secretaria general, Ciscar veié perillar la seua ascendència sobre el partit i no dubtà a posar-hi totes les traves possibles, fins al punt de modificar la llista a les Corts valencianes del 1999 que Romero envià a Madrid perquè fóra ratificada. Aquesta intromissió de Ciscar acabà la paciència de Romero, que dimití dos mesos abans dels comicis autonòmics, amb els cartells amb la seua cara penjats al carrer. Com a secretari d'Organització, Ciscar no fou neutral.

**Intervenció
quirúrgica
a cor obert**

El successor de Felipe González al capdavant del PSOE, Joaquín Almunia, continuà confiant en Ciscar en allò que tenia a veure amb l'organització del partit. La seua confiança era tan gran que, el 1999, en passar els comicis valencians i dos dies després del congrés del PSPV que nomenà per primer vegada secretari general Joan Ignasi Pla –amb el suport dels renovadors i del lermisme, però amb només el 42% de vots a favor–, cridà el nou electe a Madrid per demanar-li que dimitira. Pla ho acatà i la interinitat s'aproprià del PSPV, amb dues gestores proclius a Ciscar. El 2000 Pla recuperà el poder, gràcies al qual concorregué a les eleccions del 2003 i del 2007. En la primera ocasió, havent passat unes primàries. Contra Ciprià Ciscar.

**Un país que
ja no vota
com l'estat**

Sempre s'ha afirmat que "el País Valencià vota en clau estatal", i el ben cert és que la dita hi valgué fins el 2003. En canvi, l'arribada de José Luis Rodríguez Zapatero al poder fa miques les estadístiques. El PP, que supera el 50% de suport a tots els comicis, està més lluny que mai dels socialistes, que amb prou feines arriben al 36% als autonòmics i al 41% als estatals. Zapatero no ha convençut els valencians que ara l'estat inverteix més diners que no abans, accelerà la reforma de l'Estatut valencià per donar exemple a Catalunya –tot i atorgar carta de bon governant a Camps– i no es preocupà de visualitzar el suport del seu executiu a la Copa de l'Amèrica –a diferència de l'Expo de Saragossa, per exemple. Tots els rèdits han estat per als conservadors.

**L'aigua
com a
sentiment**

Si un tema ha fet mal als socialistes valencians, és la política hídrica. La línia instaurada per l'ex-ministra Cristina Narbona, contrària als transvasaments, l'ha aprofitada el PP, que branda un nacionalisme hídric electoralment ben rendible. A més, al PSPV-PSOE –que no fa gaires anys que defensava la canalització d'aigua de l'Ebre– no ha faltat qui qüestioné la rigidesa antitransvasista: Pla deixà anar, al segon debat d'investidura de Camps, que l'Ebre era una bona opció si no hi havia cap més possibilitat; l'ex-ministre Jordi Sevilla suggerí un mini-transvasament a les comarques del nord, i la mateixa ponència del congrés no descarta transvasaments sostenibles. El PSOE també ha modificat –amb l'ajornament que comporta– el traçat del Xúquer-Vinalopó, i ho paga a les urnes del sud.

**Valencians, sí;
ascendència, no**

Des que Zapatero és president, les vice-presidències recauen en dues persones nascudes al País Valencià: María Teresa Fernández de la Vega, de València ciutat, i Pedro Solbes, del Pinós (Vinalopó Mitjà). Ni l'un ni l'altre no fan vida de partit, però, i tampoc no han deixat anar cap gest que contribuïra a eixamplar l'espai electoral del PSPV. Tan sols De la Vega, en ser nomenada candidata per la circumscripció de València a les darreres eleccions estatals, va acostar-se a vendre les bondats del seu govern. Anteriorment, ja havia fet mans i mànigues perquè l'Estatut valencià s'aprovara abans que cap altre. Solbes, ni tan sols això: enguany ha anat de número 2 a la llista de Madrid i es mira el debat sobre el nou finançament autonòmic amb recança.

**El primer
examen**

Des del 5 de juliol, la nova secretària d'organització del PSOE és Leire Pajín, afiliada al PSPV de Benidorm (Marina Baixa). Ocupa, per tant, el càrrec que Ciscar cedí a José Blanco el 2000. En el procés precongressual valencià ha actuat com a coordinadora de la ponència que vira al centre i aspira a canviar el nom del partit. Son pare, José María Pajín, és figura destacada de la plataforma Socialisme i Ciutadania, que ha mirat de consensuar un candidat a la secretaria general. No han pogut convèncer el seu predilecte –l'alcalde d'Elx, Alejandro Soler–, i ara cada membre votarà qui vulga. El progenitor de Pajín, en pro de la renovació, donarà suport a Jorge Alar-te. Una posició mal vista des de diversos sectors del partit, pel fet d'estar massa lligat a un càrrec en teoria imparcial.